

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 080/16

KLAGER: Leif Kvernes
ADRESSE:
PUBLIKASJON: Akershus Amtstidende
PUBLISERINGSDATO: 18.01.2016
STOFFOMRÅDE: Innvandring
SJANGER: Nyhets-/lederartikkel
SØKERSTIKKORD: Samtidig imøtegåelse, rette feil, sitere presist
REGISTRERT: 16.03.2016
BEHANDLET I PFU: 26.04.2016
BEHANDLINGSTID: 40 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Akershus Amtstidende (Amta) omtalte **mandag 18. januar 2016** på både leder- og nyhetsplass at Leif Kvernes fra Oslo vil gjøre Grande sykehjem om til mottak for enslige mindreårige flyktninger. Nyhetsartikkelen hadde stikkittelen «**Mener Frogn kommune kan tjene en halv milliard**» og hovedtittelen «**Flyktninger til Grande**». I brødteksten ble Kvernes' idé og ønske for Grande omtalt slik:

«Grande har i dag 66 rom som Kvernes mener kan huse to barn hver. – Mitt engasjement har utspring i at jeg mener at det vi gjør nå er feil. Vi må komme over fra den type asylmottak vi har i dag, som er en ren oppbevaringsboks, også må vi konvertere det som er mulig til internatskoler. Kvernes understreker at det ikke vil være ham som privatperson som eventuelt vil stå bak et kjøp. – Ett barn under femten år er verdt 100.000 kroner som kommunen vil få i engangstønad. – Har du midlene som skal til for å kjøpe Grande? – Det skal jeg få til, hvis jeg får en leiekontrakt med kommunen over ett gitt antall år, så får jeg lån på tilsvarende.»

Videre fremgikk det at kommunen har svart Kvernes at det per nå ikke foreligger planer om å etablere mottak «**i den størrelsesorden [Kvernes] beskriver**».

Et sitat merket «**Leif Kvernes, Gründer**» var fremhevet ved siden av brødteksten. I sitatet sto det:

«Ett barn under femten år er verdt 100 000 kroner»

Det ble også publisert en liten henvisning til nyheten nederst i høyre kolonne på Amtas førsteside. I tillegg ble saken omtalt i lederartikkelen samme dag under tittelen «Prisen for barn på flukt». Her skrev redaktøren:

«En forretningsforslag er kommet på e-post til rådmannen med en skisse av, slik vi ser det, en ellevill forretningsidé. Grande, som har huset mange eldre på sin siste ferd kan benyttes som internatskole. Amta har flere ganger snakket med beboere og pårørende som har opplevd å måtte dele rom, to stykker på rom sammen er uholdbart, dette er vi enige om. (...) Men innsenderen mener tydeligvis at dette ikke gjelder for barn. 132 barn skal få plass på sykehjemmet. Det er så vi ikke tror det vi leser. Hans visjoner gjenspeiler et menneskesyn vi ikke støtter, og ikke kan legge til rette for i et land som Norge. (...) – Et barn under 15 år er verdt 100.000 kroner, lyder en av setningene i brevet til kommunen. Et slikt sitat kan kun uttales av en som har økonomisk profitt i tankene. (...) Et barn er verdt mer enn all verdens penger, og det er skammelig å sette en sum på en forespeilet profitt av et barn som er på flukt.»

Halvannen uke senere, **onsdag 27. januar 2016**, publiserte Amta et innlegg fra Kvernes på siden for «Meninger». Under tittelen «Kommentar til leder 18.1.» innvendte Kvernes blant annet:

«Dette er det verste jeg har noensinne har lest. Det ville vært interessant om avisen kan fortelle hvordan det er mulig å spekulere i inntekter som kun, gjentar kun, tilfaller kommunene. Det jeg har gjort er å gjøre kommunen oppmerksom på det inntektsgrunnlaget Staten yter til kommunene ved utplassering av enslige mindreårige. Det finnes ingen åpning for at private kan motta disse midlene. Hvordan skal jeg da kunne spekulere i dette? Det er for øvrig Staten som har laget satsene for godtgjørelse per utplassert barn, ikke jeg. Enslige mindreårige blir i hovedsak ikke returnert; det står 4-5000 barn i kø i asylmottak, ofte i rom med langt flere enn 2, og uten opplæring og med et minimum av oppfølging. Hva tror Amta barna vil foretrekke? Et tomannsrom på Grande med full skole og oppfølging, eller leve som de gjør nå? (...)»

KLAGEN:

Klager er Leif Kvernes, som mener Amta gjennom publiseringen av leder- og nyhetsartikkelen har brutt fire punkter i Vær Varsom-plakaten: 2.3 (åpenhet om bakenforliggende forhold), 3.7 (direkte sitater skal gjengis presist), 4.13 (rette/beklage feil) og 4.14 (samtidig imøtegåelse).

Klager forklarer om bakgrunnen for prosjektet som er omtalt: «Jeg har i samarbeid med politikere og etater utarbeidet et opplegg der eldre hjem som fases ut omgjøres til Omsorgssteder, som er det nye navnet for institusjoner som etableres i kommunene for mottak av enslige mindreårige barn (EM, under 18 år). I den forbindelse kontaktet jeg Frogn Kommune i Drøbak, fordi kommunestyret hadde besluttet å selge Grande Sykehjem (...) Denne henvendelsen ble oppfanget av amta via postjournalen til kommunen, og journalist Steinar Knudsen i amta tok kontakt for et intervju. I forkant av intervjuet sendte jeg en samlet oversikt over hva jeg hadde sendt til kommunen (...) Samtidig publiserte Konstituert Ansvarlig Redaktør Felicia Øysteå en leder jeg ikke var kjent med, og som jeg oppfatter som

sterkt belastende for mitt omdømme[.]» Av vedleggene fremgår det for øvrig også at klager fikk sitatsjekk før publisering av den påklagede nyhetsartikkelen.

Det anførte bruddet på punkt 2.3 gjelder lederartikkelen. Klager skriver at det i lederartikkelen «[ikke]fremgår (...) med ett ord at det allerede forelå faktagrunnlag, som viser at påstandene i lederen ikke kunne være riktige, bl.a. grove beskyldninger mot meg som spekulant i innvandrerbarns vanskelige situasjon. (...) Eksempler er raljering med tomannsrom, som er påbudt av UDI for å redusere overgrep og dempe ensomhetsfølelsen hos EM. (...) Til sist: Jeg skal ha økonomisk profitt i tankene. Med det materialet redaktøren satt på er det dokumentert at dette ikke vil være mulig, ingen andre enn kommunen har tilgang til disse støttemidlene.»

Hva gjelder påstanden om brudd på punkt 3.7, er det sitatet i nyhetsartikkelen klager henviser til. Klager påpeker at sitatet er kuttet på en uakseptabel måte, ettersom kuttingen «utgjør en betydelig meningsforskjell». Klager forklarer: «Det er ikke jeg, men staten som har definert satsene, og det er ikke jeg som får noe ut av denne verdien. Jeg burde formulert meg mer elegant, men det forsvarer ikke måten sitatet er klippet på. Sitatet er definitivt ikke gjengitt presist. Det er verd å merke seg at journalisten har markert min formulering som et utsagn, og at det avkortede 'sitatet' er benyttet som grunnlag for lederartikkelen publisert samme dag[.]»

Når det gjelder 4.13-bruddet, forklarer klager: «Umiddelbart etter at jeg tilfeldigvis ble klar over at den nevnte lederen sto på trykk, tok jeg kontakt med redaktøren for å få en så samtidig imøtegåelse som mulig, og en beklagelse for de feilaktige påstandene som fremkom.» Klager har vedlagt korrespondanse med redaktøren, og klager anfører at «begge disse kravene ble avslått».

Slik klager ser det, var de publiserte beskyldningene mot ham av en slik art at han skulle hatt rett på samtidig imøtegåelse (VVP-punkt 4.14). Klager mener dessuten retten ble utløst «fordi det forelå et klart faktagrunnlag som redaktøren hadde unnlatt å ta hensyn til».

For øvrig opplyser klager at klagen har tatt mer tid enn planlagt blant annet fordi redaktøren ikke fulgte opp kontakten med ham som lovet.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet. Resultatet av korrespondansen mellom partene ble at Amta publiserte en beklagelse på nyhetsplass **fredag 8. april 2016**. Under tittelen «**Beklager knalltøff asylmottak-kritikk**» henviste Amta til sin tidligere omtale av ideen til Leif Kvernes om å gjøre Grande til mottak for 132 enslige mindreårige flyktninger. I artikkelen fikk Kvernes komme til orde og ytre sitt syn på det tidligere publiserte. I tillegg beklaget ansvarlig redaktør egne feil:

«Konstituert redaktør, Felicia Øystå legger seg flat for kritikken. – Jeg ser klart at formuleringene ikke er heldige, og tatt ut av sin sammenheng. Her har jeg trukket for raske slutninger, og ikke brukt nok tid på å sette meg inn i fakta rundt saken, sier Øystå Kvernes sier at Amta har beskyldt ham for å spekulere for profitt på asylbarnas bekostning, og vi ser at lederartikkelen kan leses slik. Hun [ansvarlig redaktør] sier at hun på vegne av Amta vil gi en uforbeholden unnskyldning. – I den situasjonen som oppsto rundt flyktningstrømmen i Norge var det aktører som

ble beskyldt for profittjag, og at de overfor det offentlige utnyttet seg av krisen. Jeg har nok vært for rask ved at jeg satte Kvernes i denne båsen, noe det viste seg å ikke være grunnlag for, sier Øystå.»

På bakgrunn av denne publiserte artikkelen, trakk klager deler av klagen – forholdene knyttet til de anførte bruddene på VVP-punkt 2.3 og 3.7. I sin tilbakemelding skrev klager: «Når det gjelder brudd på pkt. 4.13 og pkt. 4.14 opprettholdes denne klagen. Det får være grenser for hvor mye mas og purring som må til i en så opplagt sak, - redaktøren innrømmer jo åpent at påstandene ikke stemte med de fakta som allerede forelå. Det tok altså likevel nesten 3 måneder før beklagelsen kom på trykk.»

TILSVARSRUNDEN:

Akershus Amtstidende (Amta) påpeker at klagen nå «gjelder i hovedsak at Kvernes hevder hans imøtegåelse ikke er blitt behandlet i følge 4.13 og 4.14 – tidsmessig». Amtas redaktør anfører: «Dialogen mellom Kvernes og redaktør har foregått helt siden 18.1. både gjennom samtaler, sms og e-post. Etter min lederartikkel 18.1. fikk Kvernes trykket sitt leserinnlegg den 27. januar. Min vurdering var da at dette var tilfredsstillende, med tanke på at det var en lederartikkel og ikke en nyhetsartikkel han reagerte på. Kvernes ønsket en beklagelse i lederartikkel, og det gikk tid før han forsto mitt synspunkt om at en slik beklagelse ikke hører hjemme i en leder, men på nyhetsplass. Det er ingen tvil om at denne saken har tatt for lang tid. Min påstand er at dette skyldes begge parter, fordi vi var uenige, men jeg innser at avisen har det største ansvaret her. (...) Ettersom avisen her har det største ansvaret ønsker vi å beklage og innser at vi skulle lagt bedre til rette for forgang i saken.»

Klageren hadde etter dette ingen ytterligere kommentarer til saken, bortsett fra at han ønsket å presisere: «[J]eg anser 9 dager som muligvis dekkende for VVP 4.15 (tilsvar) men ikke for samtidig imøtegåelse (VVP 4.14). Dette mener jeg gjelder uansett hvor i avisen feilaktige beskyldninger som er egnet til å skade en persons omdømme fremkommer, så lenge fakta som motsier påstandene allerede foreligger, og selv om faktakravene til ledere og kommentarer dessverre synes å forvitre.»

Ettersom det ikke fremkom nye opplysninger i klagers tilsvare, ble tilsvarsrunden avsluttet.